

Acemasheran Makamında Mevlevî Âyini

Müseyin Fahreddin Dede Efendi

Nº 311

He_r ru zi ba mi da _____
Düyek di se la mün A le_y kü ma ya ri he y sul
ta ni me_n he yi he y hün kâ ri men
A_n ca kışeh neşि nedüan vak
Etimür te za ya ri he y sul ta ni me_n
he yi he y hün kâ ri men ta zan
ne si bü ba h şe düde s ti mesi hi aşk
ya ri he y sul ta ni me_n he yi he y hün
kâ ri men me_r mür dera se A
detübi ma rira şı fa ya ri he y sul

The musical score is handwritten on eight staves of five-line notation. The lyrics are written below each staff. The score is in 2/4 time. A 'Düyek' instruction is present in the first staff.

ta nimen He—yihe y hun kā ri men haber kü—n ey

sita re—ya ri ma _____ ra _____ kider ya bed

dili hun ha rima _____ ra _____ haber—künan

tabi bi A şı ka _____ n Ra _____ kita şer bet

di he—d bi—ma ri ma _____ ra _____ Ah derdü şem se

d di—n büve _____ d ser maye i der ma ni ma bise rü sa

mani i—aş kaşbü ved sa ma ni ma Ah anha ya li—

—ca_n teza— yi bahtısa— zi bi—nezir heme_mi—ri

mecli sü— hem saki i ger da ni ma Ah ey ca nü ci hān

ca nü ci han ba ki nist cuz aş kika di müşahi dü—

sa ki— nist ber kābe i ni siti tava fi da red

A — sık kizi ka be es tü ā — fa — ki — n i st
he yi heyra — na yi men he yi hey zi ba yi men
ca nimen ca na ni me n he yihey mak bu li men

This block contains three staves of handwritten musical notation on a treble clef staff. The lyrics are written below each staff. The first staff starts with 'A — sık kizi ka'. The second staff starts with 'he yi heyra — na yi men'. The third staff starts with 'ca nimen ca na ni me'. The music consists of eighth and sixteenth note patterns.

İKİNCİ SELÂM

$\text{♩} = 80$ A — hi bi dil I şü — de e — m
Euter beh ri — di — li tü —
sa ki n şü — dee — m
e — mder men zi — li tü —
A — h ger da n bif — Ke şe — d
can he m şü — şü — tü —
r ta zi n de — seve — m

This block contains five staves of handwritten musical notation on a treble clef staff. The tempo is indicated as $\text{♩} = 80$. The lyrics are written below each staff. The first staff starts with 'A — hi bi dil I'. The second staff starts with 'beh ri — di — li tü —'. The third staff starts with 'sa ki n şü — dee — m'. The fourth staff starts with 'e — mder men zi — li tü —'. The fifth staff starts with 'A — h ger da n bif —'. The music consists of eighth and sixteenth note patterns.

Acem aşiran makamında mevlevî âyininin metni

— 1 —

Her ruzi bamidadi salâmün aleyküma yarı heysultanimen hey hey hünkârimen
 Ân câki şeh neşinedü ân vakti Mürteza „ „ „ „ „
 Tazan nasibü bahşedü desti mesihi aşk „ „ „ „ „
 Mer mürderâ seadetü bimarira şifa „ „ „ „ „

— 2 —

Haber kün eysitâre yarı mara
 Ki derya bed dili hunhari mara
 Haber kün ân tabibi aşikanra
 Kitaşerbet dihed bimari mara

— 3 —

Derdi Şemseddin büved sermayei dermanıma
 Bi serü samanii aşkaş büved samanıma
 Ân hayali can fezayı bahti sazi binazır
 Hem emiri meclisü hem sakii gerdanıma

— 4 —

Eycanü cihan canü cihan bakı nist
 Cüz aşkı kadimü şahidü saki nist
 Ber kabei nisti tavafi dared
 Aşık kî zikâbeestü âfâkî nist
 Hey hey ranayimen hey hey zibayimen canimen cananimen
 Hey hey makbulimen

İKİNCİ SELÂM

— 5 —

Bidil şudeem behri dili tü sakin şudeem der menzilitü
 Gerdan bikeşed can hemçü şütür tazinde şevem ez bismilitü (Terennüm)

ÜÇÜNCÜ SELÂM

— 6 —

Aşkı ger zin serü ger zan serest beli yarimen
 Akıbet mara bedan sü rehberest „ „ „ „ „
 İletti aşık ziilethâ cüdast „ „ „ „ „
 Aşkı isturlabi esrari hudast „ „ „ „ „ (Terennüm)

— 7 —

Ey ki hezar [ilaâhirihi] (Terennüm)

— 8 —

Ezevvelu imruzi çü aşüfte vü mestim
 Aşüfte bigüyim ki aşüfte şüdestim
 Yek lahza bela nuşı gami aşkı kadimim
 Yek lahza beli kûyi münacatı elestim (terennüm)

Baz residim zimeyhane mest
 Baz rehidim zibalavü best
 Cümle i mestan hoşu raksan şüdend
 Dest zenid eysanema dest dest (Terennüm)

An hacei hoş lika cidared	Bazari mera behâci dard
Ez rahmeti Şemsüddini Tebriz	Her sine cüda cüda cidared
Hey hey hey hey yarimen dost dost dost dost mirimen	
Ah pirimen destgirimen	

Ya Rab zigünahi ziştı hud münefilemh ey hey yarı yarimen	
Ez kavli bedü fili bedi hud hacilem	" " " "
Feyzi bedilem ziâlemi kudsi biriz	" " " "
Ta mahv şeved hayali batıl zidilem	" " " "

DÖRDÜNCÜ SELÂM

Sultanimeni [İlâahirihi]

Hüseyin Fahreddin Dede Efendi

Beşiktaş Mevlevihanesi Şeyhi Hasan Nazif Dedenin oğludur. 10 Muharrem 1271 sene
 içinde mezkûr mevlevihanedede esnayı mukabelede doğmuş ve o gün mukabelede besteî kadimlerden ve (Hüseyini) makamından âyin okunuyormuş, buna binaen pederi bu nevzada (Hüseyin) tesmiye eylemiştir.

Pederinin 1278 de vefat ile Hüseyin Efendi sekiz yaşında iken Sadreddin Çelebi Efendi tarafından Beşiktaş Mevlevihanesi Meşihatına tayin edilmiş ise de Dergâhın Sertabbâhı Hacı Raşid Dede tarafından vekâleten vazife ifa edilmiştir.

İcazeti pederinden olduğu söylmektede ise de pederinin vefatından epey zaman sonra Afyon Karahisar Mevlevihanesi Şeyhi (Kemaleddin Çelebi) Efendiden icazetini teedit etmiştir.

İptidai tahsilini hususî hocadan ikmal ederek Beşiktaş Rüştîyesine devam etmiş ve Hintli İskender Efendi namında bir hocadan farîsi okuyup ve farsceyi pek güzel tekellüm ederdi.

Kayın pederi Osman Salâheddin Dede Efendiden (Mesnevi şerifi) okumuş, 1289 de kerimesile izdîvaç etmiştir. 'erşembe geceleri İsmi Celâl Hücresinde mesnevi tahrir ederdi.

Eş'arında (Fahrî) tahallûs ederdi ve güzel gazelleri vardır. Menakîbi mevlânayı nâmnen tercümeye başlamış ise de mukaddeme ve bazı aksamında maâdası natamam kalmıştır.

Genç yaşında iken meşhur neyzen Yusuf Paşadan bir çok zaman (Ney) meşk ederek ve Mutaf zaden bazı musiki eserlerile (Osman Dede) miraciyesinin (segâh) ve (dügâh)behîrlерini öğrenmiştir. Zekâi Dede merhumdan kâr ve fasiller meşk ederek çok istifade etmiştir.

Neyzenlikte iktidarı dinleyenlerin ve cümlemin malûmudur ki çok hazır ve kıvrak Ustadane idi ve alâfranga notayı iyi biliirdi.

Acem aşiran makamından bu âyini şerifi besteleyip 1302 senesi Recepî şerifin 14 üncü çarşamba günü ilk okunuşu Bahariye Mevlevihanesindedir. Dûgâh makamından bir peşrev ile bir kaç şarkı da bestelemiştir. 1329 senesi Ramazanın 21inci günü koleradan vefat ederek cenaze namazı Eyüp Camiinde eda ve dergâhta pederinin yanına defnedildi. (Aşkı mevlâna ile gitti Hüseyini Mevlevî) tarih düşürülmüştür.

Mevlevî Âyinleri

xxxii
